

Служба
„Преса и
информация“

Съд на Европейския съюз
ПРЕССЪОБЩЕНИЕ № 71/21
Люксембург, 29 април 2021 г.

Решение по дело C-383/19
Powiat Ostrowski/Ubezpieczeniowy
Fundusz Gwarancyjny

Сключването на договор за автомобилна застраховка „Гражданска отговорност“ е задължително, когато съответното превозно средство е регистрирано в държава членка и не е надлежно спряно от движение

Това задължение не може да отпадне само защото регистрираното превозно средство в определен момент не е годно за движение поради техническото си състояние

На 7 февруари 2018 г. Powiat Ostrowski (Островски окръг, Полша), полски орган на местното самоуправление, става собственик на регистриран в Полша автомобил по съдебен път, вследствие на съдебен акт за отнемане на автомобила в негова полза. След връчването на съдебния акт на 20 април 2018 г. окръгът застрахова автомобила, считано от следващия работен ден на администрацията, а именно 23 април 2018 г.

Поради лошото техническо състояние на автомобила окръгът решава да го бракува и предаде за унищожаване. Въз основа на издаденото от съответния сервиз удостоверение за демонтаж автомобилът е deregистриран на 22 юни 2018 г.

На 10 юли 2018 г. Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny (Гаранционен застрахователен фонд, Полша) налага на Powiat Ostrowski имуществена санкция в размер на 4 200 полски злоти (PLN) (около 933 евро) за това, че не е изпълнил задължението си да сключи договор за застраховка „Гражданска отговорност“ при използването на превозното средство през периода от 7 февруари до 22 април 2018 г.

Powiat Ostrowski сезира Sąd Rejonowy w Ostrowie Wielkopolskim (Районен съд Остров Велкополски) с искане да се установи, че през спорния период не е имал задължение за застраховка автомобила. Посоченият съд отправя запитване до Съда дали е налице задължение за сключване на договор за застраховка „Гражданска отговорност“¹ за регистрирано в държава членка превозно средство, което се намира в частен имот, не е годно за движение поради техническото си състояние и по решение на неговия собственик е предназначено за унищожаване.

С днешното си решение Съдът постановява, че когато съответното превозно средство е регистрирано в държава членка, сключването на договор за застраховка „Гражданска отговорност“ във връзка с използването му е задължително, при положение че то не е надлежно спряно от движение в съответствие с приложимата национална правна уредба.

Съображения на Съда

На първо място, Съдът отбелязва, че сключването на договор за застраховка „Гражданска отговорност“ във връзка с използването на моторни превозни средства по принцип е задължително за регистрираното в държава членка превозно средство, което се намира в частен имот и по решение на неговия собственик е предназначено за унищожаване, дори когато това превозно средство в определен момент не е годно за движение поради техническото си състояние.

¹ Член 3, първа алинея от Директива 2009/103/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 16 септември 2009 година относно застраховката „Гражданска отговорност“ при използването на моторни превозни средства и за контрол върху задължението за сключване на такава застраховка (ОВ L 263, 2009 г., стр. 11).

В това отношение Съдът припомня, че понятието „превозно средство“² е обективно и не зависи от фактическото или възможното използване на съответното превозно средство, нито от намерението на собственика или на друго лице действително да го използва.

Техническото състояние на превозното средство обаче може да варира във времето, а евентуалното връщане на превозното средство в изправност зависи от субективни фактори като волята на собственика или държателя да извърши сам или чрез друго необходимите ремонтни работи и наличността на нужните за целта финансови средства. Следователно обективният характер на понятието „превозно средство“ би бил поставен под съмнение, ако самият факт на негодността за движение в определен момент на превозното средство беше достатъчен, за да изгуби то качеството си на превозно средство и да не подлежи на задължително застраховане. Освен това задължението за застраховане³ не е свързано с използването на превозното средство като средство за транспорт в определен момент, нито с това дали съответното превозно средство е причинило вреди. Следователно задължението за застраховане не може да бъде изключено само защото регистрираното превозно средство в определен момент не е годно за движение поради техническото си състояние и съответно не е годно да причини вреди, и то включително ако това е така още от момента на прехвърлянето на собствеността върху него. Също така, намерението на собственика или на друго лице да предаде превозното средство за унищожаване само по себе си не е основание да се приеме, че то загубва качеството „превозно средство“ и съответно не подлежи на задължително застраховане. Всъщност квалификацията „превозно средство“ и обхватът на задължението за застраховане не може да зависят от тези субективни фактори, тъй като това би накърнило предвидимостта, стабилността и целостта на това задължение, чието съблюдаване обаче е необходимо за гарантирането на правната сигурност.

На второ място, Съдът постановява, че наличието на задължение по принцип да се застрахова регистрираното в държава членка превозно средство, което се намира в частен имот и по решение на неговия собственик е предназначено за унищожаване, дори ако в определен момент то не е годно за движение поради техническото си състояние, е необходимо, от една страна, за да се гарантира защитата на пострадалите при пътно-транспортни произшествия, като се има предвид, че намесата на органа за изплащане на обезщетения за причинени от незастраховани превозни средства имуществени вреди или телесни увреждания⁴ е предвидена само за случаите, в които сключването на застраховката е задължително. Всъщност това тълкуване гарантира, че пострадалите при всички случаи ще получат обезщетение — или от застрахователя въз основа на сключения за целта договор, или от органа за изплащане на обезщетения, ако участвалото в произшествието превозно средство не е застраховано или не е идентифицирано. От друга страна, посоченото тълкуване позволява най-добре да се гарантира целта да се осигури свободното движение както на превозните средства с обичайно домуване на територията на Съюза, така и на лицата, които се намират в тях. Всъщност само чрез осигуряването на засилена защита на евентуалните пострадали при пътно-транспортни произшествия, причинени от моторни превозни средства, става възможно да се изиска от държавите членки⁵ да се откажат от систематичните проверки на застраховката на превозните средства, които влизат на тяхна територия от друга държава членка, което е от основно значение за гарантирането на това свободно движение.

На трето място, Съдът пояснява, че за да отпадне задължението за застраховане на определено превозно средство, същото трябва официално да е спряно от движение в съответствие с приложимата национална правна уредба. Всъщност регистрацията на превозното средство по принцип удостоверява годността му за движение и съответно за употреба като средство за транспорт, но регистрираното превозно средство може обективно да е окончателно негодно за движение поради лошото си техническо състояние.

² Член 1, точка 1 от Директива 2009/103.

³ Член 3, първа алинея от Директива 2009/103.

⁴ Член 10, параграф 1 от Директива 2009/103.

⁵ Член 4 от Директива 2009/103.

Констатацията на негодността за движение и констатацията за изгубването на качеството „превозно средство“ обаче трябва да се направят обективно. В това отношение наистина е възможно дерегистрацията на превозното средство да съставлява такава обективна констатация, но все пак правото на Съюза⁶ не определя начина, по който може законно да се спират от движение превозните средства. Затова може според приложимата национална правна уредба това да се констатира по друг начин, а не чрез дерегистрацията на съответното превозно средство.

ЗАБЕЛЕЖКА: Преюдициалното запитване позволява на юрисдикциите на държавите членки, в рамките на спор, с който са сезирани, да се обърнат към Съда с въпрос относно тълкуването на правото на Съюза или валидността на акт на Съюза. Съдът не решава националния спор. Националната юрисдикция трябва да се произнесе по делото в съответствие с решението на Съда. Това решение обвързва по същия начин останалите национални юрисдикции, когато са сезирани с подобен въпрос.

Неофициален документ, предназначен за медиите, който не обвързва Съда

[Пълният текст](#) на съдебното решение е публикуван на уебсайта CURIA в деня на обявяването

За допълнителна информация се свържете с Илияна Палъова ☎ (+352) 4303 4293

⁶ Директива 2009/103.